

MOON

STOLEN DAECIA

**МИХАЙЛО
СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ**

ЙОЦЕМИДАЄСІЯ

Поезії

«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

1999

ББК 84.4 УКР 6
С 84

Стрельбицький Михайло
С84 **ЙОЦЕМИДАЄСІЯ** — Вінниця: «УНІВЕРСУМ-Вінниця», 1999.
— 60 с.

ISBN 966-7199-59-2

«Йо', це — ми?!» — вражено відкрила факт власного існування одна історично сформована, але історично ж і zdeформована людська спільнота. Сама собі не йняла віри, аж поки не учула з одного боку: «Да!», а трохи згодом з іншої далекої сторони: «Єс!».

І хоча за ці два не дуже й доброзичливих вигуки визнання довелося дорого платити, спільнота розчулилась: «Йо', це — ми! Да? Єс?» З радощів опинилась на сьомому небі: «Йо! Це — ми! Да! Єс!» **ЙОЦЕМИДАЄСІ!!!...ЙОЦЕМИДАЄСІЄЮ** прозвалася... А там, де забагато екзальтації, не бракуватиме й трагі-фарсу, ситуацій гротескових, печальної лірики... Восьма за ліком віршована книжка поета й критика з Вінниці вмістила всього цього потроху. Плюс — дещо з феноменології духу та життєвого укладу йоцемидаєсів...

ISBN 966-7199-59-2

ББК 84.4 УКР 6

© М. Стрельбицький, 1999

Йоцемидаєс

1. Йо'!..

- Йо'!..
- Що?
- Щось...
- Де?
- Вроді, тут...
- Де ж саме?
- Осісьо'ого...
- Яке?
- Ой, якийсь таке!.. Тяжко визначити. І... страшно!
- Ну, то й чорт з ним! Кидайте та й ходіть з нами!
- Ой, не... не можемо!
- Чого б то?
- Воно не пускає...
- Ну, то почекайте там.
 - Добре!

2. Йо', це...

- Йо', це...
- Що — це?!
- Щось таке ...гостре!
- Може, то — шило з мішка?...
- ... але воно ж і тупе!..
- Може, думка власна об'являється зачала? Ідея?!
- Ой, не лякайте: нащо нам?
- Тоді, може... серця мудрість неповторна?
- Ой, хвороба його зна: щось таке, навроді... і внутрі, і всередині, і коло...
 - ?

3. Йо', це... ми?

- Йо', це... м-ми!..
- Ну, то й слава Богу: нарешті!
- Але... як же це?
- Та так, як і всі інші, хто — не ви.
- Але, може, це — не зовсім ми?
- Ой, не дурійте там! Як це — не зовсім ви?

Чого б то — не зовсім ви?
— Ой, бо якось це так незвично...
— Ну, то й гаразд. Значить, це — дійсно ви,
і ви дійсно уже є. Досить вам там
телитись! Гайда з нами!
— Ага, добре. Ви йдіть, ми наздоженемо... Мо'...

4. Йо', це.... ми? Да!

- Йо', це — ми? Йо, це — ми! Йоцеми!
Ой, знов не віриться. Ану ще потренуймось:
Йо', це — ми!!
Йо; це — ми!
Йо', це — ми.
йо', це... ми?...
Не, таки не віриться.
Треба, щоб хтось або підтвердив,
або заспокоїв...
Гукнемо ж в світ про наші болі:
«Йо-о-о', це — м-ми?!?!?!»
— Да! А какой же еще дьявол?! Но орать-то зачем?
— Ой! Ой, справді — да! Ви, таке велике,
таке могуче, таке різношерстне...таке...
таке... І сказали своє «да»? Ой, спасибінки!
Але Ви дійсно в цьому не сумніваєтесь?
Ніскілечки? Ой, то дайте ж ми за це вас
поцілуємо... Ну от... От куди скажете —
туди й поцілуємо...
— Да ладно уж!
— Ні, чого ж... От і зараз Ви як гарно
сказали: «Да! Ладно! Уж!» Як гарно,
як чудово, як милозвучно! От тільки...
орать нам, будь-ласочка, не забороняйте.
Добренько? Ми з діда-прадіда орали.
Не можемо без того. й-богу,
ще себе не пам'ятали, про штири сторони світу
чути не чували — а все орали. Ніяк
не можемо без того...
— А, в этом смысле? В этом — орите!
Очень даже пожалуйста. Только вот что:
лемехи у меня покупать — втридорога,
мазут ежели — тоже у меня, втридорога,
а уродится хлебушко ежели, аль сахар-рафинад, —
мне продавать — втридешева, значит!
— Нема мови! Як скажете.
— Да. И вот еще что. Оружьишко-то отдайте.
Зачем оно вам? А мне-то как раз малость

и не хватает. Вон тама на мое
сверху возложите вы свое.
— Нема мови! З превеликою нашою охотою.
Нам же тепер і легше ходити буде.
— Ну, вот и лады. Да?
— Ой, та ми за Ваше «да» —
хоч що, хоч куди, хоч куда,
а хоч і «туда-сюда»!

5. Йоцелида!.. Єс?

— **Да!** Да! Да! Да! Да!
Всьо на світі — юринда,
раз ми це почули «Да!».
Нам і море по коліна,
нам і горе — не біда.
Ти не дай нам вітаміна —
повтори нам тільки «Да!»!
Йо', це — ми? —
ЙОЦЕМИДА!!!
— Кито єсть з-дєсь?
Ето — ві, єс?
— Ой! Йо'... це...ми... да...
Да, да, це — ми... Якшо Вам угодно —
й-є-с!..
— О, да — єс,
о, єс — да!
Да — єс, єс — да. Карашо!
— Ага. Тепер зрозуміло.
— О, з-з-ро-зумі-ло-о! Т-шудо-во!
Т-шудово! Ві — єсть, єс!
ЙОЦЕМИДА — ЄС!
— Шо ж, це звучить: **ЙОЦЕМИДАЄС!**
То Ви так би й зразу! Хороше звучить!
Це вже як запись у заграничному паспорті:
«Йоцелидаєс». Ловко!
— Т-так, лоф-ко — єс!
— Спасибусі Вам! Вік не забудем.
Подумати тільки: Ви, таке велике,
таке грандіозне, щось постійно жуєте,
ніяк проковтнути не можете, а
влучили хвильку, вимовили: «Єс!»
Тільки ж ... Ви, певне... за це своє «єс!»
це й собі щось захочете?
— О, ні-чого та-ко-го!
Тіль...ки... О, тіль-ки ету... з-зброю
від-дайте...

— Шо? Знов зброю? Та яка це зброя?
Це — біяк від скажених собак,
якщо з дому виходити...
— Ні-тш-ого, ні-тш-ого: бі-як — то бі-як!
А со-бакам ми зро-бим... ето... прівіф-ка,
о, ес, — ще-плен-ня!
— Ну, а батіг хоч дозволите собі лишити?
Без батога нам ніяк не можна: скотинку любимо.
— Ба-тіг-г? Батіг бу-де-те
у нас... ето... о-рен-ду-ва-ти.
Батіг, плу-жок, машинка, паф! паф!
і... біяк — оренду-вати! По-том можна
куп-ляти тоже...ето...фтри-до-рога. І тоже аспірін,
і... ето пурген-гоп-ца-ца. Фтридорога, о!
Йоцемида!.. Єс?
— Ну хіба шо зараді цього: ЙОЦЕМИДАЄС!
Що ж, по руках! Будьте певні: не підведем.
Чесне йоцемидаєське!

Липові люди

Йо',
МИ — ЛИПОВІ ЛЮДИ,
з діда-прадіда, йо-о-о':
на ногах — личаки,
в кендюхах — бруньочки,
за губою — свисток,
за халявою — липова ложка,
а в очах — липовий цвіт,
на якому — бджола,
ув якій — липовий мід...
Збоку меду — га? — ага, —
перга
й-а ще й трохи липового воску:
свічку ліпити,
дошку вощити,
щоб на ній, на липовій дощці,
змалювати чийогось бога
на якуюсь собі потребу,
йо-о'!
А іще ж у шопі на припоні -
липова ступа: там товкти на кутю
чи на голубці,
а чи, може, й на інше дещо...

а на ставку — липові ночви
(для освоєння світу),
йо-о'!..
Але голови маєм дубові:
ми, люди липові, — дубоголові.
Ти бруньками нас не годуй,
не награждай нас ликом,
тільки дай нам у світі одну
Дружбу Народов велику:
бо ж без неї нам — як?
біля нашої липи — га?
на дідівській пасіці?.. Не, —
самі не зможем ніколи.
Не потерпим самі нітрошки.
Дай нам, Боже, которий з дошки,
ниспошли народів-братів
та народів-сватів,
обручальників,
величальників,
спонукальників-матюгальників
(«Так-розтак-перерозпроотак
її, рідну, липову, неню:
у... печінку!.. чи... пак...
у... печеню?»).

Не, ви що не кажіть,
але славно ділить
на своїй землі свою липову долю
та, ех-ма',
дуркома
з усіма,
дубоголово, уволю.
А вранці-пораненьку
встанеш до плуга чи до свистка, —
Йо-о-о-о': липа на прюзі небеснім
бруньками так і зорить,
так і сяє, сердешна!
Чимдуж
око примруж,
нумо, око безпутне:
то ж не брунька — ... зоря?
П'ятикутня зоря,
а чи... звізда шестикутня?

Бараболяні люди

Й-о',

вони ще не втвердили бюджет на тамтой рік,
а ми вже їмо бараболю в оцім'ого році,
молоденьку, сігорішню — йо-о'!

Але, гади, вони довше проживуть, це ж ясно:
вони зекономили собі рік,
а ми чорта з два зекономим.

Нам бараболя як не згниє, то покільчиться.
Бараболя день в день як не росте, то доходить,
а як не доходить, то в'яне, вив'ялюється
(на — маєш в'ялену, замість тарані,
а замість пива підстав корові деревляний бакал, ага),
одним словом, не бараболя, а живий каляндар
і невгавний лічильник Гейгера.

Й-о', але після бараболі сам стаєш,
як лічильник Гейгера:

«бі-бі-бі-біп-п!..» Й-о-о'!..

Після бараболі думка не у майбутнє летить,
а, мов той рак-неборак, у тамтой торішній рік лізе:
це ж вони там, гади, сидять, рішають,
щоб ми їх знов на п'ять років обрали, йо-о-о'!..

І де тільки в якого Сірка, гади, очей позичають? Га?

А що думаєш — і оберем. Нігде ми від них не подінемся.

Як один тільки й має, що голос,
а другому той голос дуже нада,

то яка може між ними повстать преграда?

Це вже такий «закон Ома» — процедура відома, —
тут собі тільки дивись — опреділяти не лінись:

той тобі на день виборів до бараболі зельцу підкинув,
той завчасу привітав тебе з днем кукурудзовода чи сміттяра,
а тамтой вклав у поштовий ящик

разом з приглашенієм на вибори
пожеланія счастья сім'ї і таблетку порошка на жука

(ой, хараша ж ложка к обеду —

приблизимо над колорадським победу!)

ще й обіщав баню построиць і заасфальтірувать лужайку, —
йо-о-о-о'!..

Або не. Не будем за зельц продаватись,

не згодимось за таблетку порошку віддаватись.

Станем горді, встанем гордо!

Проголосуємо скопом, як перед потопом...

нуда... ну канешно... за комуністов:

щоб знова — усі вмести
во ім'я Разума, Ума, Совісті і Честі,
щоб попереду усього — Ум і Честь,
щоб: сказала — «Нада!» — ответіл: «Єсть!»
Невзірая: канал — канал, магістраль — магістраль
ліш би в даль, в даль. І в даль, в даль, в даль!
І так од закуски — знов до попойки
і аж до нової, 'мать, перестройки!..
Що? Кажете, комуністи ці остались комсомолісти,
з найгірших гірші, що на дівок тільки вміли залізити?
А, кажете, ті з них, хто хоч якийсь мав до життя інтерес,
закопали білет, прихопили взноси, пересіли на мерседес?
Харашо, шо ж ви нам порадите?
Посоветуєте — шо?
При пісній бараболі, при холодній грубі...
може, настоящих пошукати на Кубі?
Дак і там же комусь нада Оплот держать,
гуманітарну помощь употреблять.
А ще ж і хранити казарми Монкада
як Колиску і Пам'ять — комусь там нада? Нада!
А кромє Куби тепер же ж тобі ані Чілі,
ані тої... Конго чи Кампучії.
Діла!..
Ех, була не була!
Пошукаєм... конєшно, що дєсь тут поближче...
Станьмо навшпиньки... нахилімось нижче...
Сил не марнуймо, часу не гаймо:
транспаранти сусідські перечитаймо.
Так... заклик до волі... до праці в полі...
слава єдинству... хвала бараболі...
Дєсь тут! Дєсь тут!
О: «Україні — капут!»
«Брага — первое средство от голода!..
Ближче!.. «Восстанем же против судьб!»..
О: «Картошка — бе-ло-є зо-ло-то!»
О: «Картошка — у-то-рой хлеб!»!

Тютюнові люди

Йо', ми — тютюнові люди,
тютюнові-махорчані,
об бичка-недокурка спіткнуті-перечеплені,
оден до одного димком присмерджені,

без тютюню оден одному такі доречні,
як двічі по два - п'ять,
або як лицяння навстоячки, —
йо'!
Курець курця огненно вродив,
над уродинами димову завісу пустив.
Курець з пелюшки ледво що виліз —
пелюшку скурив;
димком не закашлявсь,
собі догодив
(«І-і-і, мама йде!»),
дим на два боки пустив.
З батьком букваря читали не читали —
фіть! — букваря скурили,
на два боки дим оден з перед одного пускали,
а на штири сторони розпустили...
«Лети, лети, дим, дим,
а здоровля з ним, з ним!
Повернись грошима,
полеж під дверима!»

Зельц-зонг

Ми — люди, ситі зельцом,
Трала-ла-ла-ла-ла,
Із зельцу — мозок і серце
У нас, трала-ла-ла, ла-ла-ла!
Із зельцу — думи, надії
І найсекретніші сни,
І найпотаємніші мрії,
І хвилювання весни.
Для нас працюють заводи,
Які виробляють зельц —
Це диво труда і природи,
Цей кламц, і клямц, і клемц!
Найкращий завод — “К° і Зельцман”,
Це знайте усі і навік!
Бо Зельцман в перекладі зветься —
Щоб знали ви — зельц-чоловік!
Хоч сам він продукту свого
За станом здоров'я не їсть,
Ця пісня подячна про нього
Усім світам розповідь!

Ми — зельцові люди, а значить,
Ми — Зельцманові двократ.
Для нас він те саме значить,
Що друг, товариш і брат!

Зельцманові люди

Да, а шо? Єс!

Да, нам за два тижні до виборів
знов подарили футбольні труси
з усміхненим портретом нашого кандидата Зельцмана.
Не труси — море!

Ой, ну такі красиві, такі настоящі фірмові,
так же ж фірмово й пахнуть!

А портрет — з обох боків, спереди і ззаді:
як не надівай, всьо равно ни ошибеся.

На виборах це як пряма шпаргалка:
забув кандідата — в кабіні розцібни паска,

вдостовірся: «Наш кандідат — Зельцман!»
Але це вже мало яке дурло зможе перепутати,

бо перед самими виборами,
з вчорашнього на сiгодняшне,

нам видали по дві банки зельцу
з одноразовою празднічною етикеткою:

«Зельц — від Зельцмана. З зельцом до перемоги!»

Щоб, знаця, і жолудком помнити.

Да, свободою ситий не будеш,

вітчизну в бак не заллеш,

патріотизм під штани не надінеш.

Не, а — шо?

Як? Він мусе за ці предстоящі п'ять років

якось там собі при власті у руля

компенсірувати за народний щот

труси з двома портретами

і дві банки зельцу з празднічними етикетками

в перещоті на весь електорат?

А нам — до лампади!

Да, ми — люди Зельцманові,

і цього не приховуїм і не скриваїм, а гордимось.

І пишаїмось.

Хоть, канешно, гадство,

остайоця одно іскушенія в кабіні.

Там цей бюлетень такий шикарный довгий,

на такому шикарному папері печатаний...
ну, готова тобі скатірочка на кухонний стіл,
ага, під зельц,
або дитині в школу книжки обгортувать...
Жалко, щоб пропадало!
Шкода кидать. І — куди: в у р н у!
Так що некторі після раздумій
бюлетень — за пазуху, під пасок,
а самі отак коло урни боком-боком,
бочком — і гайда додому.
Але це — рідкостні несознательні.
Сознательний
прихоплює з собою в кабінку ножнички,
хрестика протів фамілії Зельцмана ставить,
а тоді так окурратно
фамілію разом з поставляним хрестиком
вирізує та й в урну вирізку бросає,
остального ж бюлетеня як навар останній
додому собі на потребу забирає.
Шо? Можуть не защитати таке голосування?
Хай, гади, тільки попробують!
Ми їм таке пікетування,
такі транспаранти прикотимо:
«Проч грязные лапы от Зельцмана!!!»
А — шо? Очінь даже!

Зельц жениться на бараболі!

Зельц-зонг-2

Святкуємо на роздоллі.
А що за свято? — спитай, —
Зельц жениться на бараболі, —
Усяк собі запам'ятай!
Це — так, до слова сказалось,
Упали слова на моріг,
Насправді, то ось що сталось:
Наш кандидат переміг!
Нехай нам живе і пасеться! —
Як сказано було колись, —
У наших угіддях пан Зельцман:
Поки ми не перевелись!

Співанки-спотиканки

1. *Йоцелидаєська підлабузницька*

Всі, хто, всі, хто нині у фаворі,
Всі, хто, всі, хто завтра вгору піде, —
Любі нам та милі,
Світять нам, як зорі, —
Тіда-ріда!
Всі, хто, вгору йшовши, іспіткнувся,
Всі, хто заgrimів униз неждано, —
Зайві нам та марні,
Прикри, незугарні,
Дана-дана!
Всі, хто шанобливо нас вітає,
Всі, хто гучно зичить нам здоров'я, —
Хай живуть у щасті, лишенька не знають,
Гей-я, гой-я!

2. *Йоцелидаєська ворогоборча*

Хто моїх курей не любить
У своїм городі,
Хто мого города гудить, —
Той ворог народу.
А як ворог, то збирайся,
Добре начувайся,
Там про замисли ворожі
Довго признавайся.
Відтіля назад дороги,
Вороже, немає.
Зате кури там не ходять,
Півень не співає.
Соснам будеш говорити,
Вороже проклятий,
Як то діти сиротити,
Жінку покидати.

3. *Йоцелидаєська протирадіаційна*

Вкруг реактора танок, щоби ми не мерли,
Нам порадив землячок з «Мінатоменерго».
Тупу-тупу-тупу-туп, у долоньки ляп-ляп,
Постараємося тут оптимізму задля.
Задля оптимізму, ще й патріотизму,
Вмієм глянути на світ через певну призму.

Досить непогана, призма та нам дана —
Може, навіть — хто те зна? — ще від Чингіс-хана.
Вкруг реактора встигай, шаровари — небом!
Кінохроніко, знімай, якщо є потреба.
Призма та перебуде, призма та не зникне:
Може, правив нам її ще Петро Великий.
Вкруг реактора суціль спідничини — дзвоном!
А зупинимось — хліб-сіть піднесем з поклоном.
Призма осіянна, призма бездоганна —
Дошліфовував її слідчий із наганом.
Панікерів знову жде ганьба неупинна.
Хто з дозиметром прийде, від нього й загине!

4. Йоцемидаєська переселенська

Ой там за тайгою,
Ой там за другою,
Да ой у тому краї,
Де ще нас нема,
Там земля цілинна,
За безцінь хатина,
І сусіда цього, що отут, — нема.
Землю ту удобрим
І самі, як хроби,
Пустим через себе —
Щоб пухка була.
І з місцевим людом
Сваритись не будем,
Працювати будем
У поті чола.
Дочок наших сватай,
Синів — зятювати,
Гей, люде тамтешній,
Бери, не барись:
Що доньки плодючі,
Що сини робучі,
А таких поштивих
Не знайдеш, — дивись!

Йоцемидаєська пасторалія

Ти пасеш собі корову
В тридев'ятому селі,
Ти розказуєш корові
Свої радощі, жалі.

Їсть собі корова пашу —
Нострадамус їй у хвіст! —
Їсть і дума думу нашу,
У якої вічний зміст:
Кого б вовки не пірвали — Аби
була паша!
Чиї бички не скакали,
А телятко — наше!
Молока продай дійницю —
КАки-коли купиш літр.
Із коровою телицю
Виганяєш ледве світ.
Вдвох їдять, ласійки, пашу —
Нострадамус їм у хвіст! —
Ремигають думу нашу,
Ремигають вічний зміст:
Кого б вовки не пірвали — Аби
була паша!
Чиї бички не скакали,
А телятко — наше!
Між корів колись відчуєш:
Доять, братіку, й тебе!
Заревеш, зарепетуєш,
Щось під серцем за-а-шкребе...
Але вчасно заспокоїш
Серце, душу і... дійки, —
Заспіваєш отакої ж,
Заспіваєш так-таки:
Кого б вовки не пірвали — Аби
була паша!
Чиї бички не скакали,
А телятко — наше!

Intermezzo-1

Хата, в якій ніхто не живе,
Про що гадає темної ночі?
Серце, в яким ніхто не живе,
Чим в світі тримається? чого хоче?
Слово, в яким ніхто не живе,
Чом так хизується, гонорове?
Слово, в яким ніхто не живе,
Чому продовжує зватися словом?

Йоцемидаєські шлюбні ігрища в ефірі

Шукаю подругу для спільного життя
(По радіо ви так і передайте),
Щоб разом йти у спільне майбуття
(Таку знайти мені ви помагайте!).
Не п'ю, не їм, ніколи не палю,
До сексу із сусідками байдужий —
дужий! По господарству поратись люблю.
Люблю! Чужих дітей люблю давно і дуже.
Кохана, де ти, серце, озовись!
Красива, мудра, чесна, роботяща,
З радіохвилі ти мені явись — явись! —
Щоб доля не була моя пропаша.
Ніколи аліментів не платив — платив!
Платити не збираюсь і не каюсь —
каюсь! Велосипеда ще т о д і купив,
А й досі не побив — і тим пишаюсь.
Я жду тебе! Подробиці — листом —
потом! Не гайся, довгождана, озивайся.
Щасливо заживемо ми удвох —
вдвоєм! Шли фото, на літак сама збирайся!

Шо робиця!

— **Йо**, шо робиця! Не, пропав світ!
Знов, гади, рибку ловлять у каламутній воді!
— У, гади! І серед білого дня!
Грому на них нема, німця з нагайкою нема!
— Шо правда, то правда. Але найстрашніше
не це, хлопці.
— Ге, а шо?
— А те, що цяя рибка — ми з вами.
— Йо', справді. Рятуйся, хто може!
— Да, але ше й не це.
— Га, а шо?
— А те, шо й цяя каламутна вода,
оця муляка, що з дна піднімається,
це... тоже ми.
— Ти диви, нуда. Шо ж це значить:
клямка нам? гаплик?
— Тихо, дураки! Не сполохайте!

— Йо', ти диви! Не, ти диви:
то це ж і ці, шо ловлять,
то це... тоже... ми?
Ну, не всі, а декоторі.
— Та ти шо?!
— Ой, пусти мою ногу!
— Тьху, це — ти? Вибачай, братіку!
— Бачив? Чув?
— Ой! Ойо-йой!.. Ой, пропав!
Ой, не витерплю-у-у!..
— Шо з ним?
— Не бач хіба? Сам собі
руки попід зябра просунув,
але дуже далеко,
так, шо сам їх і відкусив...
— Шо робиця!

Свобода совісті

Ми завжди вірили отак'о: раз є піп,
то десь мусить же бути й Бог.
І раз піп святить паску,
то Богові це треба.
А якщо один який піп
годує свяченими пасками свині,
то Бог з ним розбереться сам:
наше діло або того не бачити,
або купувати в нього сало.
Але ж коли з кожним роком
все більше попів
виговують пасками все більше свиней?
Боже,
невже саме на цій стадії
нас може застати свобода совісті?

Йо', підміна! Кругом — підміна!

Йо', поки ми за святую віру
клали свої голівоньки
на полі браннім
од мечей басурманських,

нам понадовписували всякої всячини
у божественні книги
(але, чуй, ці, понадовписувані,
якісь ще зацікавленіші,
йо'!).

Йо', а поки ми здіймали собі молитовно
очі до неба,
нам підмінили попів
і наслали нових монахів
(але, чуй, ці підміняні та наслані
якісь ще веселіші від тих, що були, —
йо'!).

Йо', а поки ми хилилися
ревно в поклоні,
нам перемальювали Бога
(але, чуй, цей перемальований
якийсь ніби ще схожіший
на нашого, ще своїщий:
то був просто свій,
а цей — «свій в доску»:
диви', аж немов підморгує!).

Йо', але й то ще не все.
Бо поки ми перемикали телевізор
з православія на дискотеку,
а потому знову з футболу
на православіє,
нам підмінили Ніну Матвієнко.
Йй-бо! Та, хоч виспівувала
медовим голосом «Впало пір'я на подвір'я»,
а, не бійсь, до-о-бре бачила,
що синок Юрка Довгорукого,
Київ мечем здобувши,
на три дні своїм зарізякам
для квалту його давав,
ікони у Вишгороді грабував,
з награбованими в далечинь Суздальську
безбожно тікав. Ця ж
співати не співає, а
голосом сахарним-сахариновим
вирозказує, який-то
з безпутнього синка Юркового
був Святий Князь — Андрей-Боголюбець.

Йо', яка підміна!
Кругом — підміна!

(Чуй, але в отакому разі
хто ж такі за одні
будемо ми з тобою?
Йо-о-о-о'!).

Коров'яча історія

Йо', наші корова Манька-Ласійка
дослизькались до середини Дунаю!
В добрий би час! Овжеж
ніхто і не сподівався, йо'!
І овжеж їм тамечки, ізвідтіль,
із середини Дунаю-ріки, до-обре видко,
як по тім боці Дунаєвім
корівоньки Марти,
корівоньки Мері,
корівоньки Ельзи,
корівоньки Марі
у чистюсінських стійлах стоять? стоять!
духмяне сінце, екологічно підфарбоване,
ремігають? ремігають!
стусана не відають,
палиці не бачили,
матюка не пам'ятають.
10 000 літрів молока
собі на втіху, людям на здоров'ячко
щорічно давають!
Йо', хоч би як не для себе,
то бодай діткам своїм теличенькам
такого життя!
Але тут наші корова Манька-Ласійка
позад себе зачувають: «Ти — куда?!»
Наші корова Манька-Ласійка іздрігаються,
озираються, придивляються...
Так і є! Ген далеко позаду
на крутім березі волзькім
опецькуватий чоловічок стоїть,
пуком сіна зеленого-зеленого вимахує,
лівою рукою зворотній шлях показує.
За халявою у чолов'яги ніж,
але ж руки пахнуть сіном
(сінце не згірше, задунайське,
під якусь гуманітарну допомогу завезене),
ой, руки ж так пахнуть сіном,

а голос такий упевнений!
І тут наші корова Манька-Ласійка зупиняються,
ноги їм починають тремтіти:
передні слизькаються врзнобіч,
задні зісковзуються докупи.
Так наші корова Манька-Ласійка
завмирають посеред Дунаю-ріки
неприторенно.
А передвесняне сонечко зверху
пече-припікає.
Овжеж крига витончується-потріскує,
а від бережечків відтаває...
Господи Боже, порятуй:
допоможи нашим корові Маньці-Ласійці
або в небо злетіти,
або навчитись плаватоньки,
плавусі,
ой, при весняній повені-льодохо-о-ді-і!..

Урок «Наш прапор»

— *Йо'*, дітки!
— Йо' пане-товаришу вчителю!
— Так. Розпочинаємо наш урок «Наш прапор».
Хто нам скаже, з яких двох наших кольорів
складається наш прапор? Так, ти, Йоцику?
— Зверху — багато-багато червоний
як символ усієї пролітої крові,
а знизу — синьо-голуба полоска
як символ того, що океан з водою
менший за океан пролітої крові!
— Тихше, Йоцику, тихше!
Може воно, тільки б не наврочити,
ще на те, в добрий час, і обернеться.
А зараз — ша! Ша, діти! Не нада шуміть!
Отвічаєм прямо на поставляний вопрос
правильно. Хто хоче сказати? Ти, Дайко?
— Наш прапор зшивається з двох рівних смужок:
зверху — кольору стиглої пшениці,
тому, що пшениця всіх нас годує,
а росте зверху. А нижня смужка —
кольору рожевої картоплі,
бо вона нас також усіх годує,
а росте в землі.

- Молодець, Дайко! П'ятірка.
Але, дітки, можливо, наша Дайка
ще про щось забула наголосити?
Хто доповнить? Так. Ти, Мицику? Давай!
- Рожевий колір крім того, що символізує
рожеву картоплю, також виражає рожеві
мрії наших людей про те, щоб і хліба,
і картоплі було вдосталь.
- Спасибі, Мицику! П'ять з плюсом.
Так. А тепер, дітки, повторимо
про наш Герб на нашому прапорі. Хто?
Знов, Йоцику, ти найвище руку піднімаєш.
Скажи, тільки правильно.
- А Гербом нашим являється знак Кирки та Лопати,
перехрещених навхрест: Лопата – символ праці
селянина, Кирка – зброя пролетаріата.
- Пра!.. Ой, пра...ктично, дітки, так воно було
донедавна. Може, тільки б не наврочити,
воно ще й повернеться. А зараз... Хто скаже
правильно? Так. Ти, Єсику.
- А зараз ми маємо перехрещені Ложку та Виделку
на тлі старовинного трипільського Полумиска!
- Так, непогано, Єсику. Сідай, четвірка.
Дітки, хто поправить? Ти, Цвітано.
- Це Єсик сказав про проект Великого Герба,
який уже п'ять років обговорює
Найвища Рада Некомпетентних-Непідсудних.
А поки що ми маємо затверджений нею
Малий Герб, яким є Виделка. Про Ложку
якраз зараз ведуться найбільші суперечки,
оскільки з Ложкою пов'язане сьорбання,
а це не красиво перед усім світом.
- Сідай, Цвітанко. Відмінно. А зараз....
Ой, дітки вже був дзвоник. Удома
читаєте параграф про Древішко Нашого Прапора.
Тільки так, щоб могли розказати!

Тема уроку: «Недоторканість як імунітет»

- **Йо'**, учні!
- Йо', пані-товаришко вчителько!
- Сьогодні ми поговоримо про недоторканість...
- Га - г а - г а - га! Ги - г и - ги! Гі - гі! Хі - хі!..
- Ви мене не зрозуміли. Я маю на увазі недоторканість

як імунітет...

— А - а - а! У - у - у!.. Знов цей імунітет! —

Вже біологічка задовбала цим імунітетом! —

І лікар шкільний з «Імунітету» не злазить!

— Учні, я маю на увазі

імунітет народного депутата...

— А що, як депутат, то вже його

й радіація не бере? І — СНІД?

І гонорея на мандата зважає?

— Фу, учні! У нас же — правоведе-ніє!

Ос — но — ви! Вдумайтесь: у яком смислі

я употребила терміни «недоторканість» та «імунітет»,

якщо наш з вами предмет називається: «Основи

правоведенія»... ну, тобто, правознавства?

— ?

— От бачите: яка складна, цікава тема!

Подумайте добре! Повторюю: у яком смислі

тут будемо розуміти «імунітет», якщо ми вивчаємо...

так — правознавство? Ти хочеш сказати, Йоцику?

Будь ласка. Сміливіше!

— Мабуть, маєм розуміти так,

що коли людина стає депутатом,

то вона настільки розвантажує свою нервову систему

від усіляких наших побутових стресів,

а харчуватися починає настільки добре

і їздить у такі гарні санаторії,

що її організмові вже ніякої шкоди

не можуть завдати ті хвороботворні мікроби,

які залишаються небезпечними

для простих виборців та їх діток!

— Ох, Йоцику!.. Сідай. Ти або насправді

такий тупий та дотепний,

або навмисне мене дратуєш.

Учні! Я прошу ще раз подумати

і сказати правильно. Повторюю:

у нас не біологія і не медицина!

А сказати вам правильно сама

я не можу, бо цей урок у нас запланований

як урок-співбесіда. Подумали?

Хто хоче сказати? Ти, Дайко? Говори.

— Я думаю, що цей, депутатський імунітет,

це є імунітет від виборців,

які у цьому випадку, очевидно,

повинні розглядатися у ролі

бактерій чи, як сказав Йоцик, мікробів...

— Ну, ну! Ціка-а-во почути далі!..

— ... І от: коли якийсь виборець
або наблизиться до депутата
на не зовсім безпечну відстань
зі злим наміром, недобрим поглядом чи запахом,
або ж брутально вилає чи вдарить його,
то закон, тобто Право,
стократ сильніше вдарить по цьому виборцеві.

У цьому й полягає, очевидно,
природа депутатського імунітету
або — що те ж саме — недоторканості.

— Нарешті! Нарешті я чую здорове зерно:
імунітет — це захист Закону!

Хоча все, що ти там нагородила спочатку, —
то, люба Даюсю, бред седой кобили.

Сядь спокійно. Не треба копилити губу.

Не треба рюмсати. Ну подумай сама. Так.

Всі подумали: яке наближення? яке ударяння?

Спитайте у своїх батьків, вони ж усі виборці:

хто із них у житті бачив свого депутата?

хто впізнає його в обличчя?

Ну, хіба що по телевізору.

Але це стосується лише обранців

до Найвищої Ради. У нас же, крім Найвищої,

маємо ще які Ради, яких рівнів? — ану пригадали!

— Високої!

— Так. Ще!

— Середульшої!

— Є така. Ще!

— Підсередульшої!

— Звичайно. Далі!

— Базового рівня!

— Так! І нарешті...

— ?

— Гарзд, підказую: і нарешті...

сільських та селищних Рад...

Повну назву не забули?

— ?

— Ага! Ось воно де сучок і задоринка:

ви забули повну назву наших органів

нашого народовладдя... Підказую-нагадую:

Ради Не-комп...

— ... —отних! Некомпотних!

— Фу, Пицику! Ти знову зі своїм голодним гумором?

— Некомпетентних!

— Хвалю, Єсику! Вірно, але назва ще неповна...

— ?

— Підказую: Некомпетентних... дефіс... велика буква...
О, горе!.. Не... Непідсудних. Некомпетентних-Непідсудних!
Про що таким чином говорить сама ця повна назва?
Хто спробує узагальнити? Прошу, Цвітанко!
— Сама ця повна назва підказує нам,
що депутата як народного обранця
будь-якого рівня у нас суд не судить,
бо, на відміну від виборця,
його захищає депутатський імунітет,
тобто депутат є недоторканий...
— Пані-товаришко вчителько!
Але це ж в Індії, де людей ділять на касты,
є такі...недоторкані!
— Десику, не перебивай свою однокласницю!
Там недоторкані в негативному плані.
Цвітанко, закінчуй думку!
— У мене — все...
— Що ж, учні, тоді я дещо додам і узагальню.
Ось у мене в руках газета «Голос Некомпетентних»
зі статтю шкіпера Найвищої Ради Некомпетентних-Непід-
судних під назвою «Не нада шуміть! Захищаючи
250 тисяч народних обранців від суду і слідства,
ми в їх особах захищаємо увесь народ Йоцемидаесії
від ще гіршого». У даній глибоко змістовній
і з усіх боків грамотній статті
наш всесвітньо ушанований шкіпер
пан-товариш Хамелеоненко
обгрунтовує, що недоторканість
необхідна народним обранцям
для створення безпеки їх політичної
діяльності в інтересах народу.
Зокрема — й особливо — напередодні
кожних чергових виборів...
— О, то ви так би й зразу сказали!..
— Учні, не перебивайте!
Це не я кажу, це пан-товариш Хамелеоненко
неспростовно доводить. Далі він каже,
що взагалі це зовсім не означає
потурання хапугам та злочинцям,
якби такі завелись у депутатському середовищі.
В кожному окремому випадку
дозвіл на притягнення до суду
дає відповідна Рада Некомпетентних-Непідсудних...
Сьогодні, значить, на одного дозвіл,
завтра — на іншого...
— Пані-товаришко вчителько, і вже бували

такі випадки, щоб такий дозвіл
соратники на соратника давали?
— Пицику, ти знову у своїй ролі!
Не блазнюй! Роблю тобі зауваження.
На жаль, уже був дзвоник. Додому:
прочитати й опрацювати
статтю пана-товариша Хамелеоненка
«Не нада шуміть!...» Тільки так,
щоб могли розказати. Урок закінчено.

Не секрет про імунітет

На уроці правознавства
вчителька завзята
пита руба: «Що то значить:
статус депутата?
Скажи, Юрку!»
Встав Юрасик:
«Тут нема секрету,
що зводиться даний статус
до імунітету». —
«Поясни!» —
«А все тут ясно:
завдяки мандату
від сифілісу і СНІДу —
захист депутату.» —
«Фу, Юрасю!..
А... від грипу?» —
«Ну, це — перше діло!
Може їздити в трамваї
і на метро сміло.
Ще й безплатно!» —
«Я й не знала.
Бо не зустрічала.
Що ж... всі згодні?» —
вчителька скрушно запитала.
І журливо натякнула:
«Як предмет наш зветься?
Право ми вчимо, закони,
чи... печінку й серце?!» —
«Я думаю, — підвелася
відмінниця Ліда, —
що тут треба розуміти
не стосовно СНІДу.

Тут, напевне, роль мікробів
виборцям належить:
тож від них імунітет цей
депутата й стежить.
Матюкнути, торохнути,
дихнути в обранця
якби хто посмів, Закон тут
вдарить так поганця,
що аж страшно...»
Тиша в класі.
«І всі із цим згодні?
Ви що, нині не снідали?
Чи п'яні сьогодні?
Підказую, в роткладаю,
хто ковтнути схоче:
не-без-печ-на ще діяльність
в нас законотворча...
Здо-га-да-лись?!»
«Здогадалися! — рывкає Геннадій. —
Збройні тілоохоронці
є для тих, хто в Раді.
Тож куди би не пішов він,
обранець народній,
охоронець за ним ходить,
наче перст Господній.
Береже ж не тільки тіло,
але й мудрий розум:
щоб ніде не обробили
вороги психозом;
не навіяли параграф
не той до закону,
не вмшали яке «зомбі»
в склянку самогону...» —
«Бійся Бога, Геннадію!
Які самогони?» —
«Ну, якби... в народ подався
обсудить закони...» —
«Сідай! Двійка. Підказую
вдруге і востаннє:
чи бувають в нас... помилки
судові фатальні?» —
«А-а! То так би і сказали! —
Осінило Бетю. —
Від суда і слідства — захист
з тим іму-ні-те-том.
Бо якби законотворців

по судах тягали,
то які б, пробачте, дурні
закони писали?
Беззаконіє настало б
абсолютно повне,
залишився б хіба «шкіпер»
сидіти в Верховній:
сам собі в долоні ляскав,
поправляв медалю
І гукав: «Шуміть не нада!» —
у порожню залю.
Німа сцена. Гучний дзвоник,
Вчителька — у сльози.
Бідна, валідол к о в т а є —
і дві, і три дози.

Превелика політика; чорнова робота

Диптих

1. Простір - Валувеський; вектор - нульовий

Йо', наші пан Президент
спеціально пішли на пошту,
стукнули президентську телеграму
Аллі Борисівні Пугачовій —
вітання з черговою річницею
її концертної діяльності.
А вернулися у резиденцію —
влаштували президентський прийом
Йосифу Давидовичу Кобзону
за участь у минулій їхній
виборчій кампанії.
Потому разом-удвох
поїхали дивитися театралізоване дійство
Санкт-Ленінградського театру вар'єте ім. Поприщина —
ювілейний спектакль «Чорнобиль-26-86».
Ой, там така грандіозія, вуличний варіант:
сцена займає всеньку Площу Волі,
помпи помпують 113 тонн
мильної піни;
макет 4-го реактора, актори, пожежники
і глядачі (крім почесних) —
все вкривається піною!

І то дарма, що ні Алла Борисівна,
ні Йосиф Давидович зі своїми концертугами
не потикаються західніш Чопа
(бо західніш Чопа
не прийде на їх концертуги жодна розтьопа):
мов, стрижіть-експлуатуйте
собі ваш Валуєвський Мовний Простір,
а до нас хіба вже з вашими грошиками
приїжджайте у гості...
І дарма, що театрові імені Поприщина
навіть вдома у Санкт-Ленінграді
глядачі давно вже не раді, —
ниньки наші пан Президент одним махом:
а) відпровадили у вічність ще один день
глави великої держави;
б) підвищили свій рівень
й без того високої культури;
в) не запам'яталися своїм дорогим
гостям;
г) продовжували робити ду-у-же велику
політичну роботу
(Чорнову).

*2. Ярослав Мудрий у саркофазі
скооро акробатом стане*

Й-о', наші пан Президент
видали Указа про встановлення
«Національного Дня рибалки-вудочника
та грибника-сироїжника»
і відзначили чергові роковини
свого Указу про встановлення
«Дня Захисника нашої вітчизни,
який щасливо співпадає з Днем Не-нашої Армії».
А під кінець свого дня робочого
вони підписали останнього на сьогодні Указа:
«Про нагородження шкіпера Хамелеоненка
з нагоди 60-річчя від дня його народження
орденом Ярослава Мудрого».
В цьому Указі особливо відзначаються
інтелектуальні заслуги ювіляра,
котрий у реченні з трьох слів «Не нада шуміть!»
почав робити менше трьох помилок
і довів, що чукчі, чуваші, чечени та чалдони —
суть східні слов'яни
во ім'я злиття з ними нашої вітчизни...
Однак Ярослав Мудрий

у саркофазі знову тричі перевернувся...
Йо', з нагоди тих орденських нагороджень
великий покійник там скоро акробатом стане.
І хто б це надумив нашого пана Президента
заснувати нині орден Полковника Носа?
Еге, того самого, що показав зарізнякам
Алексашки Меншикова підземний хід у Батурин,
того самого. Дуже на часі!
Але ж хто надумить? Підкаже — хто?
Невже той хлопчинка з дипломом учителя історії,
що, будши дорадником нашого пана Президента,
бігом здобув собі звання академіка наук
та полковника запасу?
Ой, навряд!
От і маємо:
заки Ярослав Мудрий
в саркофазі перекидається,
полковник Ніс вічним сном праведника величається,
аж ледь не похропує.
Блаженствує! Хамелеоненками
себе продовжує.

Intermezzo-2

Як почувається — знати б хотів —
істина, яку скандують хором?
Скільки потрібно прожити життів,
щоб скандування зужити сором?
Де і коли починається те,
що зовемо колективним прозрінням?
Хто зберігає у серці святе
правди вмістилище
від ожиріння?
Звідки приходить чуття далини?
Чому тріщить хітон марновір'я?
Навіщо сняться рожеві сни?
Куди подіти рожеві мрії?..
Й коли, коли скінчиться оце
Самокатування оцими штудерними
Питальними знаками??? Ставлять правцем,
Гаками впиваються підреберними.

Останній читач лозунгів

Зранку, в час не дуже ранній,
В добрий час, передобідній,
Лозунгів читач останній
В місто через місто їде.
де вперше, звікувавши
У далекому колгоспі;
Жар і смак життя пізнавши,
Відкриває ширший простір.
Їде в кузові машини,
Їде сам, бо завеликий,
Роззирається невпинно,
Не зістарівсь поєлику.
У вітрині, на фронтоні
Примічає першим ділом:
Кличні літери червоні,
По червонім напис білим...
...«Хай живе незрушна
єдність!..» ...«Схвалюємо
перспективи!..» ...«До новаторів
приєднуйсь!..» ...«Розвиватись
інтенсивно!..» Мерехтить в очах,
рябіє,
У червонім біле тоне.
Так і плигнув би, побіг би:
Підняло життєвий тонус!
Та ні скочити, ні бігти:
Молодці не ті в'язали.
Борт високий, день нагрітий.
Доїжджають до вокзалу.
Від вокзалу — у провулок,
Де останній жде притулок:
Вицвіле, руде, пригасле
М'ясокомбінату гасло.

Думати не будемо!

Не, думати не будемо.
Знову й знов. Нізащо!
Хто нам простіше скаже, вірити тому будемо.
Будемо вірити тим,
хто нас похвалить найкраще:

за мудрість нашу — найперше,
за працю і працелюбство,
ну і, звичайно ж, аякже,
за долю нашу пропащу.

Без коней троянських у Трої не можуть троянські герої

Йо',

Заки ми оце намітингувалися досхочу,
від троянських коней заряботіло в очу.
Аякже: одні здоровля збавляли,
інші коней «троянських» стягали.
Щоб, знаця, прикрасити рідну вітчизну,
устаткувати, ая, материзну.
Дехто — відомо, — що й зиск з того мав:
ахейцям тих коней сам замовляв,
з ахейцями гроші діливши
та спільно чашу хиливши.
Від ревних пісень осипались гаї:
«Ех, ви, коні мої, коні, да коні п'яние мої-і!».
Найбільший конюга бовваніє, ага,
на Майдані Волі.
Але й на інших майданах
стирчить їх доволі.
А деякі, менші, ген на вгородах
маскуються під опудала,
горобців їм не шкода.
Ще деякі, зовсім, сказати б, фантомні,
стримлять в телевізорі; теж електронні —
в комп'ютерах вставлені;
й зовсім премило
полощатся — безліч їх — в радіохвилях,
з газетних бундючно красуються шпальт
і навіть з сердечних вигулькують шпар...
Калібрів їх навіть
злічити незмога:
така над ахейцями нам перемога.
І в кожного ж їхнього того коня
у череві — брязкіт, смішок, матюкня;
ночами до вітру звідтіть вибрідають,
гуляють, жирують, а вдень — «віддихають»

ахейські, собі на умі, вояки:
які їхні плани? які в них думки?
Та правда, що й ми не у тім'ячко биті —
програма своя в нас: їх будем кормити,
мета — задобрити!
Сплануєм до кожного вчасний підвіз
продуктів, горілки і навіть цих... «місс».
Вмонтуємо кожному в дупу коневі
модерні сучасні кондиціонери.
Знай наших, ахейцю!

Зо-всіх-боків-на-всі-боки-всім-затула. Назавжди?

Йо',
наша вітчизна — всім вірна затула
від найдавніших літ:
лізе орда зі Сходу на Захід,
з Заходу лізе на Схід,
з Півдня — на Північ,
на Південь із Півночі,
ступаючи слід у слід, —
наша вітчизна аби почула, —
стане грудьми: за Захід, за Схід...
ну і так далі, відколи світ,
відколи Земля не зітхнула.
Навіть як сили стояти нема,
то затуляє собою сама,
м'якшить отак бузувіра:
крові із неї поп'є бузувір,
вляжуться... Деякий спить до сих пір,
гика спросоння, псявіра.
Хай би і так. Та знайшлись мудреці,
вже ж мудрагелі настали:
Вічний затулі-на-всі-кінці
В місію вічну вписали:
затулою бути!...
Для себе ж сама
наша вітчизна мов є і нема,
йо',
мій земляче-сліпаче!

Як ми зброю віддавали, всі того не помічали

Співаночка з притулом

Скільки ми тут проживали,
Стільки нас тут визволяли:
Визволитель лиш розсівся,
А вже другий в двері — «грюк!»
Там, гляди, і цей подівся —
Згинув, наче басаврюк.
Визволителі останні
Були хлопці непогані:
Нам дівок перелюбили,
Перебрали парубків,
Але зброї залишили —
До скончання віків!
Мов, іще до зброї
Вернемось, герої!
Зброю ту і ми робили
На заводах на своїх,
Нас вони за це хвалили,
Ставили понад усіх.
І пайку давали,
Й медалю чіпляли!
Зброї тої було стільки —
Перехнябилась земля,
Затріщали «влади гілки»
В роздумах вітчизни для:
Продать-заробити,
Чи собі лишити?
Зброя та була цілюща:
Вцілить через океан!
Так що ми були б з найдужчих,
Залишивши її нам.
Та з-за океану
Дістали догану.
Визволителі останні
Теж озвалися як стій:
«Досвід маєм дуже давній
Лад давати зброї тій.
А з Йоцемидаєсії
Да не було б агресії!»
Нам самим аж стало страшно,
А «гілки» наші — цвіли:
Визволителям вчорашнім
Нашим коштом повезли

Рогатки й гарматки,
Ракети-крилатки!
Як ми зброю віддавали —
Перший лиш вагон пішов, —
Нас уже не помічали:
Учорашній день немов!
Залишилась дурнів для
Перехняблена земля.
І ні там, ні тут у світі
Аніхто — хоч ти сказись —
Не згадає, не помітить,
Мирні ми які вдались.
Знаць не хочуть навіть про
Київ, Хортицю, Дніпро.
Може, ми не так давали?
Позбавлялися не так?
Що взамін, бач, не дістали
Хоч би пам'ятний нам Знак.
Хоч би майку з номером,
Щоб носити з гонором.
А на майці б — злам ракети
І питання: «Джоне, ес?
Чи знайдеш на карті, де то
Є ті йоцемидаєс?
Звідтам в тебе вже не цілить
Оця'о, що цілить вміла».
А про те, що «визволяти»,
Може, й Джона ще прийдуть
Ті, хто вміє не здавати
Зброю цю і зброю ту, —
Здогадається хай сам
Бевзь, заокеанський хам.

Пам'ять історична

Любові Володимирівні Вознюк — учительці історії Майдан-Вербецької школи Летичівського району Хмельницької області присвячується.

— **А** чого це ви, сусідо,
Шпетите онуку?
— Бо з Хоменковим онуком
Вчора йшла під руку.

— Що ж, ви мали б бути раді:
Хлопець при роботі,
Дуже чемний...
— Але ж прадід
В нього був той... Фотій!
Той, — якщо вам не казали,
То скажу вам нині, —
Що в тринадцятому годі
Вкрав з базару свині.
— Ну, не свині — поросятко,
Та й то помилившись,
Чи, пак, сп'яну з парубками
Об заклад побившись.
— Об заклад, чи без закладу,
Те не так суть важно...
Факт є факт: сидів у допрі —
Вимовити страшно.
Тож і правнук його Петрик
Цей мене не тішить:
Щось у когось чи поцупить,
Чи когось порішить.
— Бійтесь Бога, Опанасе!
— А я і боюся!
Не допущу до весілля —
Хоч сам розіб'юся!
Із такими родичатись?
То краще втопитись:
Надійніше і без муки
З життям розлучитись!
Уже ж яблучко як пада,
То — не вам казати —
Має звичай від яблуні
Вбік не відлітати!
— А чого ж ви, Опанасе,
Як голосували,
То за партію ту саму
Голос віддавали,
Котра в годі тринадцятім
Грабувала банки,
А у годі сімнадцятім —
Перстеник у бабки;
А вже в годі двадцять першим
Кронштадт розстріляла,
Придумала Голод-Перший,
Церкви обікрала;
«Год большого перелома»

У двадцять дев'ятім
Об'явила, щоб селянство
В коліні зламати;
В тридцять третім Голод-Другий
Зорганізувала,
Щоб на місці України
«Малоросся» встала;
В тридцять сьомім понищила
Генералів кращих
І партійців розумніших —
Ті й не знали, за що;
Через два, в тридцять дев'ятім,
Злякала Європу —
Обнімалась із Гітлером
Ще й із Ріббентропом.
В сорок першій, від Гітлера
Облизня піймавши,
В генерали призначала
Лейтенантів старших;
Десять своїх за одного
Воїна чужого —
Така була у війні тій
Ціна перемоги;
А уже у сорок сьомім
Був нам Голод-Третій:
Щоб кланялись переможці
Догмам та портретам!
— Досить, Павле, пожалійте!
Все те я сам знаю.
Та до прапора і гасел,
Чуйте, слабкість маю.
Як замайорить червоний,
Крикнуть «Слава праці!»,
То мене щось так ...ізнизу...
Мов несе ... на таці!
— Отакої! «Мов на та-аці!..»
А щоб Вам морока!
Ви згадайте шістдесяті,
Хрущова-пророка.
Не забудьте ж, не забудьте:
Тут пророк пророчить,
А в Новочеркаську військо
По робочих строчить!
— Павле, годі! Далі знаю:
Дисидентів зойки,
Повороти рік сибірських,

Туман «перестройки»...
— Що я чую, Опанасе!
То Ви справді знали,
Яка сила «перестройку»
Ту розпочинала?
Ну, вітаю! Та ще знайте,
Що біда не в тому,
Що міняти щось рішили
При Генсеку тому,
А у тому біда-лихо,
Знали б наші дурні,
Що були в тій «перестройці»
Інтереси шкурні:
Прихопити капітали
Для секретар'ятів
Та обкомів, нам лишивши
«Червоних» вар'ятів.
Тих вар'ятів небувалих,
Які ще й понині
Верещать: «Лиш ми, червоні,
Завжди безпомильні!»
А на умі собі мають:
Владу захопити,
Бо без влади кривавої
Не вміють прожити.
Бо ж то навіть з капіталом
Крутитися треба,
А при «знаміні» й печатці —
Сідай хоч на небі.
— Либонь, що так...
— «Либо-о-онь!»
Знайте без жодних «либонів»:
Це — перебірки найгірші
З останніх «червоних»!
Добре. З «партією», бачу,
Розібрались. Ясно.
Але й про держав з'єднання
Знайте, Опанасе:
Якщо якість державище
Хоче приєднати
Менші, то хіба для того,
Щоб їх годувати?!
Якщо ж теє державище
Весь вік оббирало,
То хіба, само лишившись,
Норов поміняло?!

Треба мислити, Опанасе,
Тільки історично
Й не стосовно лиш худоби
Чи шлюбних притичин!
Ну та досить політики.
Як будем з Хоменком?
— Перекажіть... Хай приходить
Петрик до Оленки.

Депутат П'ятиминутка

По Вінниці гуляє дика чутка,
Гуляє, наче п'яний копитан:
Що депутат Семен П'ятиминутка
На Хуторах попався у капкан.
Його ж ми з двох десятків вибирали,
Він обіцяв дешево колбасу,
І ось тепер його в капкан піймали:
Мов, на чужу він ласився красу.
Хазяїн тої писаної кралі
У клітку — депутата! — посадив,
А на мандат начхав він і так далі,
На інтереси наші — положив!
Товариші партійні депутата
По радіо сказали правду нам,
Що політична це була розплата:
Біля того дивина той капкан!
Ганьба! До суду капосних призвідців!
Не дозволяймо зобиджати нас:
Наш депутат сидить і дише в клітці,
А колбаса дорожчає в цей час!!!
Під лозунгом: «П'ятиминутці — волю!»
Вставайте, вінничани, як один,
Дешевшу колбасу і кращу долю
Здобудемо для себе і родин!..

По Вінниці гуляє світла чутка,
Гуляє, мов з похмілля копитан:
Що депутат Семен П'ятиминутка
Складає перший п'ятилітній план.

Збитки моральні — прибутки матер'яльні

*Ігореві Слісаренкові та його студентам,
майбутнім журналістам присвячується*

Показали в передачі
«Анкета критична»
Депутата Жовтенського
Хід не політичний.
Як іде він по хабаря,
Як бере, як лічить...
От лиш суму узятого
Завищили вдвічі.
Ошалів обранець: «Гади!
Отреб'є от сброда!
Я несу урон моральний
Как Політік Года!»
Викликав дзвінком негайно
Адвоката Збрую:
Телебачення судити —
«Заяву» диктує.
Суть «Заяви»: нема в світі
Таких капіталів,
Щоб підірване здоров'я
Й честь компенсували.
«Но однако я согласен
Назвать цифру ету...»
Й називає... леле!... цифру
Всього держбюджету.
І до суду засилає
Судді Ганджуватій,
За призначення якої
Мав голосувати.
Ганджувата — аж сіяє,
Ручки потирає:
«Журналісти — все падонкі!» —
Тему розвиває.
Слідство хутко встановило,
Що образа — к р а й н я,
Й ось уже в судовій залі
Відкрилось змагання...
Пручалися журналісти
Довго, але — знизу.

Вимагали Жовтенькому
Вчинити експертизу;
Себто, щоби психологи
Відповіли схвально,
Що страждав «істець» насправді
І при тім — морально;
І що справді ті страждання
Збавили здоров'я...
Але мали собі з того
Зайве безголов'я:
«Вот відіте! — кричав Збруя.
І здесь обіжают:
До уровня бичьей кожи
Істца уніжают!».
Про-ін-то-ну-ва-ла вирок
Ганджувата сіро:
«Дважди надо ізвініться
Виродкам в ефіре;
Компенсацію ж урона,
Всьо учтя, обдумав,
Суд определяет равной
Завишенной сумме,
Которую в передаче
Виродкі назвали:
Чтоби не повадно било
Так болтать ім далє...
Компенсіровать на сумму,
Равную бюджету,
Пока в нашем государстве
Возможностей нету...»
Тут Жовтенький обурився
Про людське око:
Обіцяв подати вище
І дійти високо.

Йоцемидаєська колискова

У країни нашої
Інше є ім'я:
Це — Депутатландія, —
Втіхо, знай, моя.
Не родись щасливим ти,

Красивим не будь, —
Тільки б депутатом ти
Став коли-небудь.
Все тобі відкриється,
Карта ляже в масть,
Рада побратимська
В суд тебе не дасть.
Бюрократоландія —
Ще й таке ім'я
Є в країні нашої,
Надіє моя.
Уродись ніяким ти
Чи бридким, як троль, —
Тільки хоч над кимось май
Нагляд та контроль.
Виконавчі функції
Май лиш на умі,
І не треба крастоньки —
Принесуть самі.
Тато твій, дитинонько, —
Не з найгірших тат:
Дав тобі цю іграшку —
Свій старий мандат.

Бузиніада

Бузинівська

*На вгороді бузина,
а в Києві — дядько...*

Й-а з Києва дядько,
приторенний дідько,
понасівав бузини,
що її скрізь видко.
Не лиш на вгороді,
але й у господі
ще й у тій газеті,
що є для кльозети.
І в телеекрані
бузиною п'яні
фарбовані, хітовані
дівки та мужлани.

В бузині — облесник,
дідько-безшелесник,
вурдалачно ляскотить
про сили небесні.
Своє грішне тіло
виставляє ціло,
видаючи за чоло
те, що в штанях мліло.

А цей вибір — не для нас!

Йо',
знов з доброго дива — альтернатива,
знов знай не знай — вибирай:
або тут, але зараз,
або завжди, але ніде...
Опала серця зелена зав'язь,
голова сива обертом йде.

Про Тимошеву смерть

Містика

Наснився Тимошеві вночі чорний негр-р
(Як Тиміш заснув з цигаркою):
«Давай, — каже, — мінятись будем:
Ти мені — чорні п'яти і долоні свої,
Я тобі — свої білі зуби.»
Цілу ніч мізкував Тиміш,
Ви-и-с-с-павсь, на ранок каже:
«Дзуськи!»
Пішов до сусіди, півцеглини позичив:
«Мотре, а зігрій літепло!»
Зуби надраїв, п'яти пошкріб
(не зна, чи й ходити зможе),
Сусіди осьмушку цеглини приніс.
Сусіда: «То став півлітра!»
Випили — Тимошеві закуска не йде:
Мов од вітру, хитаються зуби.

По другій — обидва сидять, як чопи.
сусідина жінка: «Мотре, вже забирай свого!»
І знов до Тимоша прийшов чорний негр:
«Розпротаку, надумавсь?» — питає.
Тиміш остовпів (хоч і в ліжку лежав):
«Відкіля умієш по-нашому?» —
«Діло житейське, — на те йому негр. —
Недавно ось пута розбили.
Учитись охота — от і навчивсь.
Давай учитись, Тимоше, разом!»
Тиміш ізрадив: «О, аміго, камрад!
Ця думка й мені не давала спокою.
Учитимем, — каже, — хто на що гаразд.
І... загнув триповерховий.
Негрові вуха зів'яли враз:
«Що верещиш, як плантатор?»
Тиміш розгнівився: «То геть забирайсь:
Білор-р-ручка і агітатор!»
Аж на цілу ніч розгнівивсь Тимош,
Ви-и-с-с-спавсь, на ранок каже:
«Мотре, позич рубля... Та якого... стоїш?!
Купи в крамниці словник іншомовних термінів!»
І кріпко він так за науку засів —
Не зрушити механізацією!
Не пішов бригаирові сіяць посів,
Занедбав сільмаг-кооперацію.
Іде бригадир: «Чи не розпротаку
Туди твою, к слову мовити!?!» —
«Ти сонця не застуй, паршивий кишкун!» —
Тільки й спромігся Тимош злихословити.
Ночі ждав, гейби Мотрі літ з двадцять тому,
Знову заснув з цигаркою.
Трое чорних негрів наснились йому:
Прийшли, ножами розмахують:
«Де той аміго-плантатор?!»
Тиміш відбивався, як міг: словником,
Мотрю спросоння тусаючи...
Кинув той, що утретє прийшов:
«А поглянь-но, аміго, на сонце!»
Глянув, а сонце — розпечений таз
І кров... у нього ...скапує.
А більше нічого не пам'ятав.
До ранку уже не сердивсь.
Вранці повернулась Мотря лицем до чоловіка...
Лежить... з перерізаним... горлом!

Intermezzo-3

Із майбутнього в минулеє,
Просто з гОрода — в горОд,
Пропотілий, процибулений,
Пропісочений народ.
П'ятничанський, більше — парами,
У поводженні простий,
Сам з собою не посварений,
Із природою — на «ти».
У суботу — уповільнений,
Говіркий-неговіркий,
У неділю — модний, «фірменний»,
По обіді — метушкий.
Метушкий, але зупиниться
В повороті голови:
Враз придивиться, задивиться,
Із природою — на «Ви»...

Йоцик і Дивенята-споглядник

Чеймовірна бубальщина

Як ішла йоцемидаєска рано-пораненьку до праці-роботи,
розбудила йоцемидаєса, що спросоння брикався,
на похмілля вигукував: «Де я? Хто ти?»
Похмелила, нагодувала, врозумила,
повела до саду,
ой да й на жерделю підсадила.
«Ти рви, серденько, запасай ягоду-жерделю,
я вернуся — тебе здійму, нагодую, постіль постелю».
От йоцемидаєс по жерделі ходить-походжає,
ягідку-жерделю — дві в роток, одну у відерце —
зриває, вкидає.
З гілки на гілку,
з сучка на сучок,
аж заблудився. Зирк —
перед ним дупельце,
звідтіля — голосок:
«А де ж це ти, Йоцику,

досі-раніше бував,
що до мене, Дивеняти-споглядника,
в гості не заходжав?
А я ж, Дивенята-споглядник,
тебе тут не рік, не два дожидаю,
до тебе розмову маю,
для тебе чарку горілки хвацької,
скаженівки жерделяно-дивенятської,
тримаю.»

Просаяв Йоцик, вимовив тільки:

«Почнімо з горілки!» —

«Що ж, здоров'я твоє! —

На те йому новий знайомий,

чарочку-наперсток подає:

Випий, щоб не було втоми.»

Хильнув — кров як заграла, ув очу посвітліло.

Але — дивиться-чує — хутко почало маліти тіло.

«Об тім нітроха не журися ти. —

Заспокоює його Дивенята. —

Це — щоб тобі до мене в гості зайти:

бач, невеличка-бо у мене хата.

Ця, що ти пив, була малюча,

але інша, на прощання, буде тобі ростюча.

Вертатимешся додому — вип'єш тієї,

корчажка роблена з терну,

що тобі за хвилину зріст твій поверне».

Зайшов Йоцик — дивиться не надивиться,

вгощається не навгощається,

по світличці Дивенятиній ходить,

до всього приглядається,

все, об чім Дивенята його просить,

обіцяє — не наобіцяється.

Жерделю обкопати, перегноем землю удобрити?

обіцяє!

Майстерське вміння своє не занедбувати?

обіцяє!

Чорних слів з рота не випускати?

обіцяє!

Сварки в хаті без потреби найбільшої не затівати?

обіцяє!

Йоцемидаєску свою Дайку, Богом суджену,

секретарем у паспорт уписану,

ясним сонечком називати?

обіцяє!

Ані травинки, ані пташинки, ані звіринки

не зобиджати, не кривдити?

обіцяє!
Бога Усевишнього, Єдиносущного,
не в телевізорі — в серці своїм
щоденно споглядати, усією душею приймати?
клятвенно обіцяє,
чесне християнське даває!
Тее почувши, розчулився Дивенята-споглядник,
просльозився,
братом Йоцика називає, просить, щоб той
з новими одвідинами не барився.
Вивів гостя з дупельця-світлички,
повну вщерть корчажку ростючої горілки налив.
Хекнув Йоцик, ростючу одним духом спожив.
Плечі розправив: «Прощавай! — каже. —
радий буду хоч завтра зайти».
Розцілувалися тричі... Леле!
Не починає Йоцик рости!
Злякався Йоцик, а хвацько
руку об руку тре:
«Братіку, налий другу!
Бачиш, перша мене не бере!»
Тут Дивенята від жаху
й собі ще меншим стає:
«Не pomoже, братіку, друга,
вже маємо те, що є.
А те, що є, то такого вже триста літ не бувало:
щоби ростюча зросту
людині не повертала.
Справдилось, бачу, те, об чім
попереджав прадід мій Дивенята Могучий:
«Рідко, але бува: не повертає зросту ростюча.
Якщо думки і серце аж такі в людини малі,
що їм не тісно — привільно
в сякому-такому дуплі,
і якщо тая людина
їх малості не сахнеться,
наліво-направо бреше, не вірить, але клянеться...»
«Годі! — заплакав Йоцик. —
Кажі, що робити?! Ох!!!» —
«Єдині тут ліки: пиймо
цієї ще ось — удвох.
Станемо, значить, пташками в одну-єдиную мить,
сім років будемо сонце
і світ голосами хвалить.
А там уже — воля Божа...»
Сьорбнули — і сталось: дива!

Два щиглики милі та гожі:
по-своєму кожен співа.
Один — сумовито. Другий —
печально-провинно... Йде,
прийшла йоцемидаєска:
«О, де ти, мій Йоцику, де?»
Відро із жерделі ізняла.
До ранку чекала. Пішла
на вічну свою роботу.
З роботи ізнов прийшла.
В міліцію заявляла.
Чорну одіж вдягла.
... Двох щигликів наслухає
І думає думу свою;
жерделю, бува, обкопає,
задушить під серцем змію
(«КОГО ти чекаєш, Дайко?!..»)
А щиглики — Боже ж ти мій! —
один з них щигоче так... жалько,
до ніг підлітає, як свій.

Качиний бог благословив Чорнобиль

Качиний бог благословив Чорнобиль,
Качиний бог прорік своїм: «Живіть!
Ні браконьери, ні мисливці-сноби
Тут не страшні вам протягом століть».
Качиний бог, звичайно, помилився:
Стрільці вже є, хоч менше, ніж колись,
Хмільні, оспалі, відкіля й взялися,
Стріляли, аж небес тріщала вись.
І все ж качиним виводкам вільніше
Плодитися, кормитися, рости.
Ото лиш восени вони — жирніші:
Летять — не досягають висоти.
Вони не досягають — досягає
х, перелітних, шріт, картеч стріла.
Та бог качиний з-під небес гукає:
«Хай не страшить вас булькання котла!
Вмирайте радо, і воздасться вам.
Не на здоров'я людям той наїдок.
Качиний бог, я вам у тому свідок:
Вмирайте радо, і воздасться вам.

Качиний не урветься хай терпець,
Вертаймося, Чернобиля тримаймося,
Плодімося, вмираймо, приглядаймося:
Гряде, гряде двоногим рішенець!»

«Не може цього бути!»

(Перерваний сеанс міжпланетного мобільного зв'язку)

— ... **Йо'**, та ви — що?!.. Не, говоріть, говоріть!
Дуже погано чути! Ага — кепсько! Та ну?!
Повторіть ще раз: ми, наша вітчизна, —
Це ... Е-е-е ... Анти-Гамерика?!.. У яком смислі?!
Так, тобто у яким значенні... Може, наподобіє,
як ото був Анти-Дюрінг? Не так? А як?
У значенні ...кажете...Гамерика-Навпаки ... Гамерика—
Навворіт?!.. Ум-гу... Бо не стаємо струнко
перед своїм прапором — так... І ще того,
що наші вуйки завезли туди свої вузлики
з сортами наших пшениць...ага... а нашим ученим
там дають білих пацюків? Ага, і тому, що на
Місяць вони висадилися за Кондратюковими кресленнями,
а літаки їм поробив Сікорський?
Ну, то це ж ясно. Але найбільше, кажете, тому,
що вони найактивніших, найнепосидючіших
з усього світа усіма способами збирали,
а від нас навіть наші непосиди зривалися? Ясно.
Чекайте! Лишається питання: але як це,
по-вашому, виходить, що ми одночасно —
і «підстилка Московії», і ...Гамерика-Навворіт?
Га?!.. Погано стало чути. Появились якісь шуми...
Йо', зовсім стало не чути. Що?!.. Саме тому «Підстилка»,
що — «Навворіт»?!.. Поясніть! Не вічна підстилка?!
Знов зовсім не чути!.. Я перепитую:
«підстилка» — вічна? чи — не-вічна?
Я тут чую тільки закінчення слова: «... ічна»!
Хто знає?!.. У кого запитати?!.. Тут у нас... у Власюка?!
А хто такий Власюк? У видавництві?
Знов зовсім нічого не чути... От зв'язок!
Це, щоб тут, на Землі, такий, то вже давно
поклав би та й передзвонив!..
Альо!.. о, вже трохи краще. Що?!..
Не може цього бути! Кажу, бу-ти цього-го не мо-же:

щоб одночасно — і «недо-Ізраїль», і «пере-Ізраїль»!
Не... ну, тобто, — «ні»! Не вкладається,
кажу, в голову: одна й та ж країна,
один і той сам' народ, одна, значить, вітчизна наша,
а являє собою, кажете, і «недо-Ізраїль», і «пере-Ізраїль»!
Ага. Так. Гм. Інтересно. Значить,
в одних моментах ми їх «недо-»,
в інших — «пере-»! Знаєте, я й сам
якось, було, над цим думав трохи:
ну, що ми їх «пере-» нащот, тобто стосовно, так,
їхнього колишнього самопожирання —
еге, пожирання брат брата,
але ми їх же й зовсім і дуже «недо-»:
в плані пильнувати свого інтересу
і вміння дивитися на 12 ходів уперед.
Що?!..Треба, аби всі у нас це усвідомили?
Оце'о,що я зараз сказав?
Ну, спасибі за комплімент.
Да.Ну, тобто — так, я розумію. А «да» — це в мене «так», ага.
Значить, пробувати
не гнутися перед ними ні в чому? Я записую:
«Справи вести чітко, в самоїдство не впадати,
й собі самим дивитися на 12 ходів уперед-д...»
Шо, краще, якби на цілих 13 ходів?!..
Гм, якби ж то! Як?!.. У крайнім разі —
нагадувати їм приклади з власної їхньої
гіркої історії?!.. А — pomoже?!.. Ви впевнені?
Дозвольте, дозвольте: з чого ж все-таки почати?
Який камінь — наріжний? Мова?! Як — мова?!
Так, записую: «Воскрешати і впроваджувати нам свою,
так, як вони свій дивом воскреслий іврит». Є!
Бо мова — інформаційний код спільноти?
І — носій найтонших матерій? Енергій?
Об'єднувач та будівник духу? Пишу, пишу:
«Бо ніколи не самоздійсниться
ні та спільнота, ані та особина,
яка... долає... поле життя... на костурах
колоніального суржику, нав'язаного маломов'я
та матюччя. У противнім разі почне роз-кла-
да-ти-сь...ін-те-лект...і... мо-раль...»
Либонь, ваша правда.
Так, з чого почати — зрозуміло.
Хоч і не дуже оригінально. Що?!
Хай оригінали одягають штани через голову?
Це і в нас є така приказка. Правильно.
Але — як те почати? Бо вже в нас

деякі починали... од власного живота,
та там же й скінчили... Ну ясно,
що в двох словах програму не викладеш.
Але — все-таки?.. Що? Знає Власюк?!
Знову — Власюк!.. А де його шукати?
Ой, знову — шуми!.. Сильні шуми! Нічого не чути.
А ви мене — чуєте? Тоді ще бодай скажіть,
проконсультуйте: от у нас багато людей,
уже й вибори скінчилися, а продовжують
ходити Хрещатиком у футбольних трусах
з двома портретами Зельцмана,
що він їх їм подарував спеціально.
Як до цього нам ставитися ?!..
Урвалося... Пропав зв'язок!..
Ех!.. І оце ж так завжди:
про найцікавіше — не встигнеш-ш...
— Старий, але як вони вийшли на тебе?
Чого саме на тебе?
— Ну, може, вирахували, бач, вибрали...
не найдурнішого...
— Ти від скромності, звичайно, не той...
— А ти хотів би, щоб — «той»? Як кажуть в Одесі:
«Не дождьотесь!»
— Тобто: «не дочекаєтесь»?!
— Ні, поки що там кажуть так, як кажуть.
Але добре, що про мову ти, бачу, зрозумів...
— Як же ж не зрозуміти, коли ти так старанно
весь час поправлявся: з суржика — на мову!
— Бери приклад! Але, чуй: де цього Власюка
шукати? Казано: у видавництві. Тільки — в якому?
— У видавництві? То це нехай наш з тобою автор
і шукає ж. Його робота!
— Його, то його. Але на пошуки наш з тобою автор,
знаєш, який вдатний: «Гамерика-Навиворіт».
Він ще років 10 може шукати...
— Ну, то гайда!
— З чим — гайда? До Власюка — з чим?
Ти хоч зрозумів суть того, що зараз чув?
Паралельні світи — існують! І там, звідки вони оце
на зв'язок вийшли, є і своя Йоцемидаєсія, й Московія,
й Америка, й Ізраїль...
І це не інакше, як у нас із ними якась взаємопов'язаність,
і вони хотіли з нами поділитися якимсь досвідом,
або й попередити про щось,
бо вони, бачиш же, йдуть попереду нас,
по-пе-ре-ду-!

— А - а - а!.. Тоді, може, почекаймо ще одного дзвінка?
— Ну, це ти вже мені нагадуєш нашого автора.
Че-ка-ти! А якщо чекати доведеться
який-небудь мільйон рочків? Та ще й — світлових?
Бери довідник, починаймо обдзвонювать видавництва:
і великі, і малі, і найменші, і не злі!

Найстрашніший Іванів сон

На непотрібних посадах
сидять непотрібні люди,
на непотрібні наради
збираються кожного дня.
Дають непотрібні вказівки
і непотрібні промови
читають, читають, читають,
читають-читають-читають,
розмахуючи руками,
які не потрібні їм.
Беруть непотрібні гроші
у непотрібних касирів,
плодять непотрібних діток,
у непотрібних машинах
коштовний непотріб везуть.
У непотрібних котеджах
втомливо відпочивають.
У мріяннях непотрібних
бачать тільки себе
та власне благополуччя,
та діток своїх непотрібних,
та внуків своїх непотрібних
на теж непотрібних посадах
(ще більш непотрібних посадах),
у теж непотрібних машинах
(ще більш непотрібних машинах),
у теж непотрібних котеджах
(ще більш непотрібних котеджах)
й т.д, і т.п., і т.б.*
Та двічі на рік, спохопившись,
шлють непотрібні вітання
Іванові — з днем народження,
а також під Новий Рік.

* тим більш

Intermezzo-4

Так не буває,
щоб кожному кожен подобавсь
(щоб кожній подобався кожен,
щоб кожному — кожна). То й що ж?
Чи в цьому шукати підставу,
щоб кожному з кожним сваритись,
щоб кожному кожна всміхалась,
щоб кожен кожну любив?

Любити ж — воно найлегше,
Відомо, — якщо не любиш...
Хоч це — окрема балачка,
Окрема, сказати би, стаття,

Воїстину, й так не буває,
щоб з кожного кожен сміявся
чи кожен пишався кожним,
про кожного знати хотів.
То й що ж? Так воно навіть краще:
1) не засміють до смерті
(хай навіть ти геть наївнющий,
такий, що рахуєш зірки
щоначі і пишеш у зошит);
2) пустої пихи не додається
від зайвих пишань взаємних
і про сусіда не будеш
знати зайвої зайвини.

Бо повниться світ зайвиною,
і голови — зайвиною.
Тимчасом бракує сумління
спекти як належить хліб.
Аж повниться хліб той водою,
так, наче слова — зайвиною
(хоч це окрема балачка,
окрема, сказати би, стаття).

А й хто його, людоньки, знає,
чому воно так не буває,
щоб все, що хотів забути,
тебе відпускало. Чому?

Тримається, не відпускає,
у тебе тебе забирає,
поволеньки забирає —
протівитись як йому?

«М-ми - йоцемиНЕТеси?!»

(Замість епілогу)

— **Хлопці**, — йо'!

— Йо-о'!

— Але чули: учора у нашій столиці виступали з візитом ці два виконавці двох головних ролей супутникової диточої передачі «Степаша да Хрюша»? І виконавець ролі Степаші озвучив думку, що пора вже їм стосовно нас своє колишнє політичне «Да!» змінити на істинно своє не менш політичне «НЕТ!»

— Ой! То що ж це ми тепер будем називатися... Ой!.. йоцемиНЕТеси? А вітчизна наша — ЙоцемиНЕТесія?

— Напевне, що так.

— Та ви менше всього клопочіться собі назвою.

Назву можуть придумати й гарну, їм це не вперше.

Можуть навіть поєднати «Да!» і «Нет!» Причому

у будь-якому порядку: чи ЙоцемиДАНЕТесія,

чи йоцемиНЕТДАесія...Хіба їм не один хрін?

Можуть і рисочку: йоцемиДА-НЕТесія — упихнути...

— Якби ж то тільки їм! Хіба ви не бачите,

що деякі наші ще далі йдуть у своєму «дуполізанії»

та «безмилалазанії»?

— А й правда, що так! Хіба ж бо не шкіпер Хамелеоненко першим висунув зустрічний лозунг: «За Уралом — знамо дело — Первородина славян!» І по 13 разів щодня ставив на голосування про приєднання до Зауральської Асамблеї Малодумних, аж поки голосувальна машина не дала збій?

— Ага. А тепер, кажуть, таки ж Хамелеоненко тягне законопроекта, у якому журналістам не рекомендується «наголошувати, що слов'яни є європейцями, а словаки, поляки, чехи, хорвати, словенці — слов'янами»...

— Ой, Божий Суд! Не може бути!

— Може!

— Хлопці, з тим шкіпером все зрозуміло.

Він же, окрім шкіперства,

- ще й цим ... хліборобським концерном «Земля і примус» володіє. От вони там, за Уралом, дадуть йому продати два зайвих вагони огірків — і вже він їхній!
- Та ну! Не може бути!
- Може!
- Ну то Бог йому не простить такої наруги над розумом і над совістю...
- А ви не чули, скільки він помилок робить у слові «Бог»?
- І все ж це — через імперські укази та циркуляри про заборону нашої мови: відбирали мову — відбирали здатність мислення. У поколіннях!
- Свята правда! Я вам більше скажу: гірким символом є те, що шкіпером Хамелеоненка було обрано якраз на 135-ліття найчорнішого таємного імперського циркуляра про заборону нашої мови...
- Ага, ага. Але найсумніше, що й наші пан Президент підтримали його кандидатуру на шкіпера саме за цю безмовність та неповороткість мислі.
- Нуда, бо думали, що він через ці свої особливі особливості не буде їм конкурентом на майбутніх виборах.
- Еге, еге. На відміну від грамотного та культурного Приморозка...
- Таки-так! Тепер же цей Хамелеоненко таким танком попер на пана Президента, що делікатний Приморозок ніколи собі подібного не дозволив би...
- Що правда, те правда! Хай буде наука й панові Президентові.
- Ой, чуйте, цей наш пан Президент — теж добрий. Він що, не міг би своє тверде президентське слово сказати усім цим Хрюшам-Степашам?
- Справді: взяв би, з духом зібрався, у Володимирському соборі помолився — і сказав!
- А чого — дійсно! Як запорозькі козаки у листі до турецького султана.
- Ну, нехай і не так, як козаки султанові. Але — чітко: «Ви що ж це, «братушки», сказав би: вчора «Да!», сьогодні — «Нет!»
- А чого — дійсно! «Ви, — сказав би, — для початку почніть нам, «братам» хоч, би мастило та газ продавати не дорожче, аніж продаєте ворогам вашим та сусідам далеким!»
- Ага! А наші огірки та рафінад, навпаки, почніть нарешті цінувати не нижче, аніж з інших країн!
- Замість того, щоб гнати нам штучно борги!
- Угу. «І поділіться, нарешті, всім тим, що колись було у нас з вами спільним майном та спільними грошима, а ви його односторонньо прихопили собі у момент, коли кидали

нам своє політичне — та що там казати: політикантське! — «Да!»

Там же одних грошей наших вкладників зі Спільного Братнього Ощадбанку було ними прихоплено 40 мільярдів у перерахунку на «зелені»!..

— А це якраз та сума, якої нам би вистачило для того, щоб...

— Та що ви, хлопці! Аби отаке чітке президентське слово сказати, то треба, щоб і ми з вами, ну, тобто народ наш, зовсім іншим був...

— Як це?

— А так, щоб всім до одного, одностайно пильнувати свого спільного інтересу і не вірити чужим казочкам!

— Еге, як у тому ж Криму: тішаться, дурники, що вкорінюється «братній флот», а він же їм тільки екологічних збитків робить на мільярди!

— Дійсно, і ні одне ж не догадається попросити: «Братіки», ви нам хоч би за зіпсовану природу сплачуйте не «по-братськи», а по-люські — за міжнародними, значить, нормами!

— Нуда! А уявіть собі на хвилинку, щоби якийсь інший народ... ну от... хоч би... ті ж поляки розвішували свої вуха перед якимись Хрюшами-Степашами, знаючи, що ті в них одне прихопили, інше не вернули,

а цінами на свої монопольні товари їх б'ють...

— Та їм би, полякам, одного такого факту про 40 мільярдів ощадбанківських грошей вистачило б на 1000 років пам'ятати!

— О, згадав! А ще ж і заводи наші було так спеціально поприв'язувано до їхніх, щоб наші клепали болти та крутили гайки, а їхні — випускали готові машини...

— Угу. А тепер кажуть — зв'язки.

Не зв'язки — а прив'язки!

— До того ж — несправедливі!..

— Ша, хлопці: міліція йде!

— Йо', справді!..

**Любов та й кохання,
альбо
Марш «Прощання йоцемидаєски»**

Йоцемидаєс, ох, йоцемидаєску
Та й вірненько любить:
Звечора до рання
То одні, то другі
Цілує їй губи.
То одні, то другі, то другі, то треті
Цілує їй губи!
Йоцемидаєска йоцемидаєса
Ще й вірніше любить:
Як минеться нічка,
А настане ранок, —
До вечора чубить.
А настане ранок, промине сніданок, —
До вечора чубить!
Любов та й кохання,
Пристрасне єднання.
Тільки б не світання,
Не те прокидання,
Не тее вставання.
Не те прокидання, гіркеє зітхання,
Не тее вставання!
Гей-гей!

Вітаємось в Україні

— **Здрастуйте!**
— Доброго дня Вам!
— Е, а хіба «День» буває не добрим?
Хіба «День» може бути не добрим?
— То Ви про наш «День»? Про газету?
Доброго ж Вам здоров'я!
... Вітаємось в Україні.

Йоцемидаєсія — велике не-географічне відкриття

Що ж, два безіменних персонажі-йоцемидаєси — учасники сенсаційного космічного діалогу під заголовком «Не може цього бути!» — мене, Власюка, шукали недовго. І хоча їхній наддалекий співрозмовник перебільшує мої скромні знання та можливості, я у принципі з ним згоден: спільнота, яка хоче самоздійснитися на рубежі III тисячоліття нової земної історії, мусить її, цю історію, осмислювати глобально і в усіх розділах. Політичні ж (і — поетичні!) провідники даної спільноти мали б понад усе боятися стати носіями чужих ідей, інструментами здійснення чужих інтересів, бундючними іграшками в руках світових сил поневолення та визиску, одне слово — наївними йоцемидаєсами. Інакше-бо дійсно залишиться сподіватися на допомогу (консультативну?) паралельних космічних світів, які ото у згаданому діалозі випадково й ускочили в якусь йоцемидаєську «мобілку», наче корова в город...

«Йоцемидаєсія» М.Стрельбицького, це його велике не-географічне відкриття (можливо, велике лише в масштабах власної його творчості - не знаю), мене особисто захоплює насамперед тим, що тут співіснують земні «паралельні світи»: соціальні й асоціальні, національні, наднаціональні та недонаціональні, — а відтак жанрові й мовно-стилістичні, — різних рівнів... Зокрема, дуже тонка гра затівається у співвіднесеннях власне «йоцемидаєського» з власне українським, так що абсолютний знак рівності між ними не ставиться ніде, але відчуття якоїсь зрощеності-нерозривності присутнє всюди. Аби спеціально зафіксувати і зробити зрозумілим цей свій прийом для всіх-усіх, автор у композиційному центрі книжки виставляє поруч два твори не просто на одну й ту ж тему (депутатської «недоторканости»), але і сюжетно (урок правознавства в середній-посередній школі), й фактографічно, споріднених, «співпадних». Відмінність — лише у системі імен, у назвах найвищого законодавчого органу та в ритмомелодії поетичного викладу. Зокрема «українськіший» варіант читачем будь-якого рівня підготовленості безпомилково впізнається за інтонаціями співомовки, знайомої йому з доробку С. Руданського та П. Глазового.

До речі, ще двічі у цій книжці М. Стрельбицький випробовує свої творчі можливості у жанрі співомовки, і що цікаво: всі три спроби позначені настановою інтелектуалізувати популярний естрадний жанр, очистити його, принаймні в авторській мові, від суржикової «барвистости». Натомість ні суржику, ні вкраплень окремих ненормативних мовних одиниць у нього не бракує в багатьох інших розмовно-діалогічних «йоцемидаєсіях» там, де слово забирають різнолікі персонажі, типажі. Рівень мовної засміченості (чистоти) при цьому також виконує

характеристичну роллю — окреслює все ті ж «паралельні світи» в межах єдиного, художньо окресленого світу.

Чи завжди М. Стрельбицький беззаперечний у конкретних своїх публіцистично-політичних акцентах? Ні, звичайно. Але нехай про те говорять рецензенти. Як на мене, навіть у найбільш злободенних своїх публіцистичних «йоцемидаєсіях» (жанр?) наш автор не обмежується рівнем політичного — прагне дійти феноменологічного.

Не можу не зупинитися окремо на двох — з мого погляду, найкоштовніших поетичних перлинах цієї книжки: «найукраїнськішій» маленькій містерії під назвою «Про Тимошеву смерть» та підкреслено «йоцемидаєській» «неймовірній бувальщині» під заголовком «Йоцик і Дивенята-споглядник». Обидва твори несуть у собі якийсь трансцендентний зміст, обидва відкривають під зовнішньою грубошкурістю змальованих персонажів поклади великої людяности та, сказати б, надчутливости, надвразливости психології. Надчутливости та надвразливости аж такого рівня, що з ними можемо пов'язувати як наш національний оптимізм, так і побоювання. Останнє особливо стосується химерії «Про Тимошеву смерть». Подумати тільки: затурканий колгоспівський раб у своїй надвразливості перевершив усіх стигматиків світу! Його у в і с н і «прирізали» ті, що наснилися йому ж. Парадокс фантазмагоричної ситуації полягає у тім, що вчинили це «трое чорних негрів» з нашим персонажем у момент, коли він щиро ними зацікавився та став на шлях культурної роботи над собою — придбав на позиченого рубля «Словник іншомовних термінів»...

Жанрова казка «Йоцик і Дивенята-споглядник» у чомусь ще глибша, бо в її сюжеті, окрім подібної родинної драми, присутні Природа та Божественне. Воно й зрозуміло: написання двох творів розділяють у часі... 30 років! Перший належить перу одеського студента-філфаківця, другий з'явився щойно в процесі видавничої роботи над книжкою. Але поєднує їх концептуальна цілісність, єдине авторське «я». Хоча... Тут-таки й ловлю я себе на не зовсім, можливо, прийємній для нашого автора думці: якого ж поета закопав у собі М.Стрельбицький, який шлях пошуку трансцендентних цінностей відсік, якщо він, за власним його спогадом, одного разу знічев'я записав у задушному читальному залі студентського гуртожитку оцю саму «Про Тимошеву смерть», а надалі писав здебільше те, що друкували...

Втім, хіба не існує небезпеки «закопати» свій талант сьогодні? Нехай і у зовсім інший, властиво «йоцемидаєський», спосіб: не достукавшись до спонсора, не дійшовши до видавництва, а то й у черговий раз бравадно загубивши чергового рукописа: «Якщо буде треба, сяду й напишу краще»? Певна річ, ми отакого новітнього самозанедбування Михайлові Стрельбицькому категорично не бажаємо!

Анатолій ВЛАСЮК,
директор видавництва «УНІВЕРСУМ-Вінниця».

ЗМІСТ

Йоцемидаєс	3
Липові люди	6
Бараболянні люди	8
Тютюнові люди	9
Зельц-зонг	10
Зельцманові люди	11
Зельц жениться на бараболі!	12
Співанки-спотиканки	13
Йоцемидаєська пасторалія	14
Intermezzo-1	15
Йоцемидаєські шлюбні ігрища в ефірі	16
Що робиця!	16
Свобода совісті	17
Йо', підміна! Кругом — підміна!	17
Коров'яча історія	19
Урок «Наш прапор»	20
Тема уроку: «Недоторканість як імунітет»	21
Не секрет про імунітет	25
Превелика політика; чорнова робота	27
Intermezzo-2	29
Останній читач лозунгів	30
Думати не будемо!	30
Без коней троянських у Трої не можуть троянські герої	31
Зо-всіх-боків-на-всі-боки-всім-затула. Назавжди?	32
Як ми зброю віддавали, всі того не помічали	33
Пам'ять історична	34
Депутат П'ятиминутка	38
Збитки моральні — прибутки матер'яльні	39
Йоцемидаєська колискова	40
Бузиніада	41
А цей вибір — не для нас!	42
Про Тимошеву смерть	42
Intermezzo-3	44
Йоцик і Дивенята-споглядник	44
Качиний бог благословив Чорнобиль	47
«Не може цього бути!»	48
Найстрашніший Іванів сон	51
Intermezzo-4	52
«М-ми - йоцемиНЕТєси?!»	53
Любов та й кохання, альбо Марш «Прощання йоцемидаєски»	56
Вітаємось в Україні	56
Анатолій Власюк. Йоцемидаєсія — велике не-географічне відкриття	57

Літературно-художнє видання

Стрельбицький Михайло Петрович

ЙОЦЕМИДАЄСІЯ

Поезії

Видання здійснене в авторській редакції

Верстка та оригінал-макет — видавництво «УНІВЕРСУМ-Вінниця»
286021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 93, 9-й поверх
Тел. (0432) 44–05–32

Підписано до друку 27.07.1999 р. Формат 29,7×42 1/4.
Друк різнографічний. Гарнітура Peterburg. Умовн. друк. арк. 3,45.
Наклад 150 прим. Замовлення 7350-0025

Віддруковано в КІВЦ ВДТУ
286021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 93, 9-й поверх
Тел. (0432) 44–01–59